

IDENTIFICAREA FACTORILOR EXISTENȚIALI AI BOLII ÎN OPTICĂ METAFIZICĂ

Vladimir Munteanu

(Cond. șt. – Ludmila Rubanovici, dr. în filos., lector univ., cat. Filosofie și Bioetică)

Introducere. În teoria și practica medicală un rol deosebit revine evidențierii factorilor ce declanșează maladia. În legătură cu aceasta este importantă prezența mai multor poziții conceptuale, fapt ce universalizează și diversifică acest proces. O poziție aparte, dar destul de importantă, se prezintă a fi configurarea aspectului filosofico-metafizic.

Scop. Determinarea complexelor premise existențiale ale maladiei în viziune metafizică.

Material și metode. Drept material au servit publicații fundamentale de medicină teoretică, filosofice și teologice privitor la esența, proveniența și sfârșitul maladiei. Au fost utilizate surse autohtone și de peste hotare, editate în limbile română, rusă și engleză. În acest studiu s-a aplicat metoda analitică, structuralistă, etică, bioetică, istorico-medicală etc.

Rezultate. Rolul metafizicii ce constă în explicarea naturii lumii, studiul ființei și ființării, al realității în general se manifestă pe deplin și în spațiul medical. Orice cauză are un efect și orice efect are o cauză, ne spune una din legile universale, iar metafizica le înglobează simultan pe toate. Cele mai plauzibile observații, poziționări încă din antichitate ai marilor filosofi care au fost și medici, s-au axat pe comportament, pe particularitățile psihice, biologice și sociale, precum și influența acestora asupra apariției diverselor procese patologice în organismul uman. **Concluzii.** În procesul depistării factorilor ce provoacă boala un rol aparte și deosebit de important revine poziției metafizicii. În dimensiunea metafizică a factorilor centrali sau determinanți de care depinde starea de sănătate țin de psihicul uman, de comportamentul și modul de trai al omului.

Cuvinte cheie. Boală, existență, metafizică, factori ai maladiei, filosofia medicinei.

THE EXISTENT FACTORS IDENTIFICATION OF THE DISEASE IN METAPHYSICS FIELD

Vladimir Munteanu

(Sci. adviser: Ludmila Rubanovici, PhD., lecturer, chair of Philosophy and Bioethics)

Introduction. In the medical theory and practice a special attention has the factors evidence that cause the disease. According to this theory it is important the presence of several conceptual positions, which generalize and diversify this process. A very important position, represents the philosophical and metaphysical aspect configuration.

Purpose. Determination of existential complexes premises of the disease in metaphysics.

Material and methods. As material, the medical theoretical philosophical and theological fundamental publications concerning to the essence, appearance and disease ending have been served. There were used native and foreign sources, published in to Romanian, Russian and English. In this study we applied the analytical, structuralistical, ethical, bioethical, historico-medical methods, etc.

Results. The role of metaphysics, which consists of the explanation of the nature, the being and beings, of the reality in general, is manifested in the medical field also. Every cause has an effect and every effect has a cause, says one of the universal laws, but the metaphysics encompasses all of them simultaneously. The most plausible observations and positions from antiquity of great philosophers who were also physicians, were focused on behaviour, mental, biological and social particularities, as well as their influence on the appearance of various pathological processes in the human body.

Conclusions. In the detection process of the factors which cause the disease, a particular and significant role has metaphysics. In the metaphysical dimension of central or determinant factors from which depend the health conditions, represent the human psychology, behaviour and the living conditions.

Key words. Disease, existence, metaphysics, disease factors, philosophy of medicine.